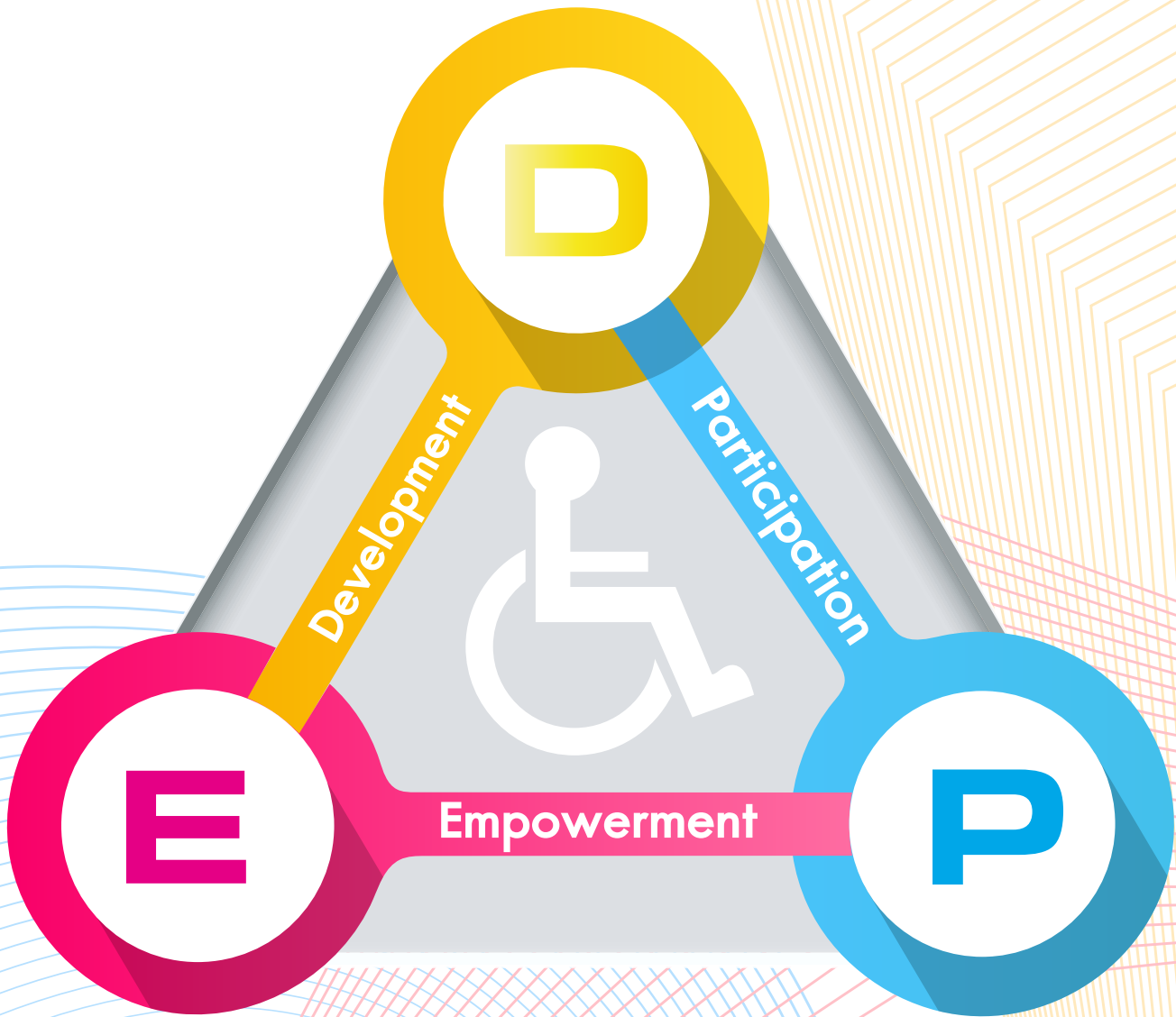

แผนปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อให้หน่วยงานในสังกัด ใช้เป็นกรอบและทิศทาง การดำเนินงานและขับเคลื่อนภารกิจกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทาง โครงการ กิจกรรมและงบประมาณ โดยมีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการประจำปี กับนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สู่ระดับสากล” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ DEP ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนานโยบายและการบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์ และมีธรรมาภิบาล (Development) ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเท่าเทียม (Empowerment) ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย (Participation) ซึ่งจะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้บรรลุวิสัยทัศน์ข้างต้น

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ฉบับนี้ จะบรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้ ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ พก. และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันผลักดันแผนสู่การปฏิบัติโดยการขับเคลื่อนบทบาท และภารกิจของ พก. ไปสู่การเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านคนพิการ รวมถึงการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียมกันทุกคนในสังคม และ เกิดผลประโยชน์สูงสุดและความคุ้มค่าในการบริหารจัดการภาครัฐต่อไป

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	4
ส่วนที่ 1 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560	8
ส่วนที่ 2 สถานการณ์การดำเนินงานด้านคนพิการ	
1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง	14
2. สถิติด้านคนพิการ	20
3. ภารกิจกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	27
4. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ พก.	29
5. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	33
6. ข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่ายระดับชาติด้านคนพิการ	35
ส่วนที่ 3 ทิศทางยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	40
ส่วนที่ 4 แผนปฏิบัติการราชการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	42
ส่วนที่ 5 การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	44

แผนปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

บทสรุป ผู้บริหาร

CALENDER

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

แผนปฏิบัติการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นกรอบแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานและขับเคลื่อนภารกิจส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยได้มีการทบทวนทิศทางการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และอนุสัญญา พันธกรณี กรอบยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สำหรับแผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม สู่ระดับสากล” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนานโยบายและการบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์ และมีธรรมาภิบาล (Development)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างเท่าเทียม (Empowerment)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กร ด้านคนพิการและเครือข่าย (Participation) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนานโยบายและการบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์ และมีธรรมาภิบาล (Development)

เป้าหมาย : (1) คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากแผนงาน นโยบาย การวิจัย นวัตกรรมด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์สูง

(2) ระบบบริการจัดการองค์กร พก.มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด : (1) จำนวนคนพิการที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จาก แผนงาน นโยบาย งานวิจัย และนวัตกรรมด้านคนพิการ

(2) จำนวนระบบบริหารจัดการด้านคนพิการที่ได้รับการพัฒนา

แนวทาง : (1) ขับเคลื่อนและพัฒนานโยบาย แผนงาน งานวิจัยเพื่อให้คนพิการ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

(2) พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ พก.และพัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้มีผลสัมฤทธิ์สูงและธรรมาภิบาลเพื่อขับเคลื่อนสู่สังคมยุคดิจิทัล

โครงการ : (1) โครงการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายและแผนด้านคนพิการสู่การปฏิบัติ
(2) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์สูง
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก
อย่างเท่าเทียม (Empowerment)

เป้าหมาย : (1) คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ การพัฒนาศักยภาพ
สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ตัวชี้วัด : (1) จำนวนคนพิการที่ได้รับการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ
(2) จำนวนคนพิการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมอาชีพ
(3) จำนวนคนพิการที่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนา
(4) จำนวนคนพิการที่เข้าถึงสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก
และบริการสาธารณะที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต

แนวทาง : (1) ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการอย่างทั่วถึงตอบสนอง
ต่อความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท

(2) พัฒนาศักยภาพ อาชีพ และการมีงานทำเพื่อให้คนพิการมีรายได้
สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวอย่างพอเพียง

(3) ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพและจัดระบบสวัสดิการให้กับ
คนพิการ

(4) ส่งเสริมและผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน อปท. และหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะที่คนพิการเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์ได้

โครงการ : (1) โครงการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ

(2) โครงการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาอาชีพคนพิการ

(3) โครงการคุ้มครองสวัสดิภาพคนพิการ

(4) โครงการส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ
และเครือข่าย(Participation)

เป้าหมาย : องค์กรด้านคนพิการ ผู้นำคนพิการ และเครือข่ายทุกระดับมีศักยภาพ
และความเข้มแข็งเป็นสากลและทันสมัย

ตัวชี้วัด : จำนวนองค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็ง

แนวทาง : (1) พัฒนาศักยภาพองค์กรด้านคนพิการ แกนนำคนพิการและเครือข่าย
ให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการงานด้านคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) เสริมสร้างและบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศ
ระดับอนุภูมิภาค และระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

โครงการ : โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมขององค์กรด้านคนพิการ
และเครือข่าย

ทั้งนี้การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ทิศทางยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น จะเป็นเครื่องมือ
สำคัญในการกำกับทิศทางของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยการมีส่วนร่วมของ
ผู้บริหารข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในทุกกระดับโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์และเป้าหมายการให้บริการ คนพิการ
เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ การพัฒนาศักยภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก และ
บริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ส่วนที่ 1

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ
ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

แผนปฏิบัติการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ส่วนที่ 1

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายขอ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)

1) ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

(1) เป้าหมาย : สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์ :

1.1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

1.2 การเสริมสร้างพลังทางสังคม

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ : การขับเคลื่อนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาให้มีหลักประกันความมั่นคง ความคุ้มครองทางสังคม และสวัสดิการตามกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่มตลอดจนส่งเสริมแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ

1.2 แผนระดับที่ 2 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

1.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(1) ประเด็นด้านที่ 15 พลังทางสังคม

(1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย : ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ : ประเทศไทยมีความเท่าเทียม

และเสมอภาคในสังคม ผ่านการมีส่วนร่วมจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และภาคีต่างๆ ในทุกระดับ ในการร่วมเป็นกลไกในการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เกื้อกูลการดำเนินการของภาครัฐอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างระหว่างกัน บนฐานองค์ความรู้ ข้อมูล และหลักวิชาการที่มีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีในสังคมอย่างแท้จริง

(1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : การเสริมสร้างทุนทางสังคม

- แนวทางการพัฒนา : เน้นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรกลุ่มต่างๆ รวมถึงภาคีเครือข่าย ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเป็นพลังสำคัญในการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมประชาสังคม โดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

ในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง การต่อยอดจากรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทย มีทุนเดิมที่เป็นยกย่องและยอมรับทั่วโลก คือความมีน้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

- เป้าหมายของแผนย่อย : ภาครัฐการพัฒนาสิทธิบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ตัวชี้วัด : ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ : เน้นการเปิด

โอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรกลุ่มต่างๆ รวมถึงภาคีเครือข่าย เพื่อให้ประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและเป็นพลังในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศให้หนานที่สุด

(2) ประเด็นด้านที่ 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

(1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย : คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ : กลไกสำคัญของการกำจัดวงจรความเหลื่อมล้ำ

และความยากจนที่จะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง

(1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกัน

ทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

- แนวทางการพัฒนา : เน้นการขยายความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมกับความเป็นมนุษย์ โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้า และพัฒนาระบบหลักประกันทางด้านสุขภาพและเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงการคุ้มครองแรงงานไทยให้มีสวัสดิภาพของผู้ใช้แรงงานไทยให้มีสวัสดิภาพในการทำงานโดยยกระดับกลไกการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้ใช้แรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และส่งเสริมการทำงานที่มีคุณค่า และการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเสียหายเปรียบของผู้บริโภค

- เป้าหมายของแผนย่อย : คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

- ตัวชี้วัด : สัดส่วนประชากรกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่

- 1) เจ็บป่วย
- 2) คลอดบุตร
- 3) ตาย
- 4) ทูพพลภาพ
- 5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร
- 6) ชราภาพ
- 7) ว่างาน
- 8) ผู้อยู่ในอุปการะ
- 9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 80

- บรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ : เน้นการพัฒนามาตรการ และพัฒนากลไกสนับสนุนช่วยเหลือคนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

1.2.2 แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม

(1) กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม

1.1 ปฏิรูประบบขนส่งสาธารณะไม่ให้เป็นอุปสรรคเพื่อคนทั้งมวล (Design for all) ที่ยึดหลักการออกแบบสากล (Universal Design) ต่อคนทุกกลุ่มทุกวัย

1) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป : ปฏิรูประบบขนส่งสาธารณะไม่ให้เป็นอุปสรรคเพื่อคนทั้งมวล (Design for all) ที่ยึดหลักการออกแบบสากล (Universal Design) ต่อคนทุกกลุ่มทุกวัย

2) กิจกรรม : กิจกรรมที่ 3 ปฏิรูปกฎหมายและหน่วยงานที่กำกับดูแลหรือติดตามการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับการออกแบบที่ยึดหลักการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design)

3) ขั้นตอนการดำเนินงาน : ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบที่ยึดหลักการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design) ซึ่งอาศัยบทกฎหมายหลักอื่นๆ ให้เป็นประมวลกฎหมายรวมอยู่ในฉบับเดียวและมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเพื่อบังคับใช้และกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยให้สามารถควบคุม จัดการ และใช้ประโยชน์ต่างๆ ด้วย

4) เป้าหมายกิจกรรม : คนทุกกลุ่มทุกวัยเข้าถึงบริการสาธารณะ และได้รับประโยชน์จากสภาพแวดล้อมสาธารณะอย่างทั่วถึง

1.2 ปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

1) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป : ปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2) กิจกรรม : กิจกรรมที่ 1 สนับสนุนและเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริการศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการและปรับปรุงรูปแบบการพิจารณาการใช้เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จากลักษณะ project-based เป็น unit-cost โดยเน้นโครงการที่เป็นการเสริมสร้างอาชีพคนพิการที่ไม่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้ หรือคนพิการที่ประกอบอาชีพอิสระ

3) ขั้นตอนการดำเนินงาน :

1. ดำเนินการให้มีศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการที่ได้มาตรฐานและครอบคลุมทุกพื้นที่ตามสัดส่วนคนพิการ

2. ดำเนินการให้ศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการสนับสนุนภาคีรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติในการดูแลคนพิการ โดยการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการในลักษณะของการร่วมบริหารโครงการเพื่อพิจารณาวัตถุประสงค์เป้าหมาย และการประเมินผลเพื่อตอบสนองโครงการในลักษณะ unit-cost

4) เป้าหมายกิจกรรม :

1. มีศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการที่ได้มาตรฐานครอบคลุมทั่วประเทศ
2. คนพิการสามารถใช้ชีวิตได้โดยไม่มีอุปสรรคและมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ

1.3 ปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

1) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป : ปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

2) กิจกรรม :

- 2.1 การนิยามความพิการ
- 2.2 การกำหนดสถานพยาบาล/การรับรองความพิการ
- 2.3 กระบวนการออกบัตรประจำตัวคนพิการ
- 2.4 การเชื่อมโยงข้อมูล รวมถึงการจัดทำระบบข้อมูลคนพิการในชุมชน (Data on individual and family) และนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการรายงานสถานการณ์และการค้นหา และให้การช่วยเหลือผ่านระบบภูมิสารสนเทศด้านคนพิการในชุมชน (GIS-Geographic Information System)

3) ขั้นตอนการดำเนินงาน :

3.1 ขั้นตอนที่ 1 แก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ.2556 ข้อ 6 ให้เพิ่มเติมสถานพยาบาลสามารถออกเอกสารรับรองความพิการและสามารถขึ้นทะเบียนคนพิการได้ นอกเหนือจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดหรือหน่วยงานของรัฐ ตามที่ผู้อำนวยการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด เพื่อให้กระบวนการขึ้นทะเบียนคนพิการมีความรวดเร็วและเข้าถึงกลุ่มคนที่ประสบภาวะความพิการได้อย่างครอบคลุม

3.2 ขั้นตอนที่ 2 วางระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลคนพิการที่ขึ้นทะเบียนปรับให้เป็นปัจจุบันและเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยให้สถานพยาบาลที่รับขึ้นทะเบียนคนพิการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ พม. สธ. ศธ. รง. มท. กค. โดยกำหนดช่วงระยะเวลาการนำเข้าข้อมูลที่แน่นอน เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือตามสิทธิคนพิการได้อย่างทันการณ์และรอบด้าน

4) เป้าหมายกิจกรรม :

- 4.1 คนพิการทุกคนไม่มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงการขึ้นทะเบียนคนพิการ
- 4.2 ฐานข้อมูลคนพิการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลสำคัญต่างๆ อย่างมีความเป็นปัจจุบัน และได้ใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงเพื่อให้คนพิการได้รับการสนับสนุนอย่างรอบด้าน

5) ตัวชี้วัด

5.1 มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้สถานพยาบาลสามารถออกเอกสารรับรองความพิการและสามารถขึ้นทะเบียนคนพิการได้

5.2 มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนพิการที่เชื่อมโยงระหว่างสถานพยาบาลกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564

(1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

1) วัตถุประสงค์ที่ 1.3 เพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิต

2) เป้าหมายรวมที่ 2 คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และ

ความสามารถเพิ่มขึ้น

3) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

(3.1) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ : เป้าหมายที่ 2 คนในสังคมไทย

ทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น

(3.2) แนวทางการพัฒนา :

- ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถ

ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า (ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน)

- ข้อ 3.6 พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

กับสังคมสูงวัย (ข้อ 3.6.4 ส่งเสริมการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุทั้งระบบขนส่งสาธารณะ อาคารสถานที่ พื้นที่สาธารณะ และที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและทุกกลุ่มในสังคม)

(2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

1) วัตถุประสงค์ที่ 1.2 เพื่อให้คนไทยทุกคนเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ

ได้อย่างทั่วถึง

2) เป้าหมายรวมที่ 2 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ

3) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

(3.1) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ : เป้าหมายที่ 2 เพิ่มโอกาสการเข้าถึง

บริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ

(3.2) แนวทางการพัฒนา :

- ข้อ 3.1 เพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40

ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ และมีอาชีพ (ข้อ 3.1.5 เพิ่มการจัดสวัสดิการสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดอย่างเพียงพอและเหมาะสม)

- ข้อ 3.2 กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข

และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง (ข้อ 3.2.4 ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม ให้ประชากรกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส

ทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม รวมถึงการได้รับการพัฒนาทักษะให้สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ตามศักยภาพและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของกลุ่มข้างต้นให้มีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ 2

สถานการณ์ การดำเนินงาน ด้านคนพิการ

1

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

1.1 กฎหมายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 นับเป็นนวัตกรรมทางกฎหมายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีสาระทั้งในด้านการกำหนดมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างกลไกเพื่อการคุ้มครองคนพิการในเชิงนโยบายไว้ในกฎหมาย เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิ และโอกาส การคุ้มครองจากรัฐ โดยให้คนพิการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่างๆ จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งในด้านฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ การศึกษา การอาชีพ การคุ้มครอง เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมการยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การเข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร โทรคมนาคม บริการล่ามภาษามือ สิทธิในการเข้าไปใช้บริการสาธารณะ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ การบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และสิทธิในการได้รับการลดหย่อนภาษีสำหรับคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 มีวิสัยทัศน์ ที่ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มุ่งเน้นการสร้างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580 เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580 มีจำนวนรวม 23 ฉบับ ประกอบด้วย (1) ความมั่นคง (2) การต่างประเทศ (3) การเกษตร (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (5) การท่องเที่ยว (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่ อัจฉริยะ (7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (11) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (14) ศักยภาพการกีฬา (15) พลังทางสังคม (16) เศรษฐกิจฐานราก (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 โดยหลักการสำคัญของแผนประกอบด้วย (1) ยึดหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” (2) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” (3) ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (4) ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2579” เป็นกรอบการกำหนดเป้าหมาย

ที่จะบรรลุใน 5 ปีแรก และเป้าหมายในระดับย่อยลงมาควบคู่กับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน และ (5) ยึดหลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปี สำหรับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย (1) เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (2) เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ (3) เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็งแข่งขันได้มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน (4) เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ (5) เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีการทำงานเชิงบูรณาการ (6) เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (7) เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายรวมประกอบด้วย (1) คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ (2) ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง (3) ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ (4) ทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (5) มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย และ (6) มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจ และมีส่วนร่วมจากประชาชน

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2560 อนุมัติในหลักการของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2564 โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการดำเนินการตามแนวทางและมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2564 เพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2564 ให้คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560 - 2564 กำหนดวิสัยทัศน์ “คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง ดำรงชีวิตอิสระ ในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน” ภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม (EQUAL) ได้แก่ เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment) พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ จัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง (Quality Management) เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding) สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility) และส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน (Linkage)

1.2 พันธกรณี อนุสัญญา กรอบยุทธศาสตร์ ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the rights of persons with disabilities : CRPD) ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2551 โดยมีจุดมุ่งหมายความมุ่งประสงค์ที่จะส่งเสริม คุ้มครองและประกันให้คนพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเต็มที่และเท่าเทียม ตลอดจนส่งเสริม

การเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง “คนพิการ” ตามความหมายของอนุสัญญาฯนี้หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางสติปัญญา หรือประสาทสัมผัสในระยะยาว ประกอบกับอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น โดยหลักการสำคัญที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฯนี้คือ การเคารพในศักดิ์ศรี การไม่เลือกปฏิบัติ การมีส่วนร่วม และการเข้าร่วมในสังคม การเคารพความแตกต่างและการยอมรับความหลากหลายของมนุษยชาติ ความเสมอภาคของโอกาส ความสามารถในการเข้าถึง ความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง การเคารพขีดความสามารถของเด็กพิการ โดยสาระสำคัญของอนุสัญญาฉบับนี้ คือ รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการในทุกรูปแบบ ทั้งในด้านกฎหมายการปกครอง และการปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกันของคนพิการ ในส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่ง ข้อมูลข่าวสารและบริการสาธารณะ การยอมรับความเท่าเทียมในทางกฎหมายสำหรับโอกาสในการรับการศึกษา การเข้าทำงาน การรักษาพยาบาล การประกันสิทธิ และโอกาสที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

ยุทธศาสตร์อินชอน เพื่อทำสิทธิให้เป็นจริง (Incheon Strategy : Make the Right Real) ได้รับการรับรองจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงระหว่างรัฐบาล ภายใต้การดำเนินการทศวรรษคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. 2556 - 2565 ซึ่งจัดตั้งโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก(ESCAP) เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2555 ณ เมืองอินชอน สาธารณรัฐเกาหลี โดยยุทธศาสตร์อินชอนมีรากฐานมาจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและกรอบการปฏิบัติงาน และกรอบการปฏิบัติงานแห่งสหประชาชาติจากทะเลสาบบิวาอู๋สังคมบูรณาการ และตั้งอยู่บนฐานสิทธิสำหรับคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยยุทธศาสตร์อินชอน ประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์ ดังนี้ (1) การลดความยากจนและขยายโอกาสในการทำงานและการจ้างงาน (2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการตัดสินใจ (3) ส่งเสริมการเข้าถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่งสาธารณะความรู้และการสื่อสาร (4) เสริมสร้างความเข้มแข็งการคุ้มครองทางสังคม (5) ขยายการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มและด้านการศึกษาให้กับเด็กพิการ (6) ประกันความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมพลังสตรี (7) ประกันการจัดการและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสำหรับคนพิการ (8) ปรับปรุงข้อมูลด้านคนพิการให้น่าเชื่อถือและสามารถเปรียบเทียบได้ (9) เร่งให้มีการให้สัตยาบันและดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและการปรับกฎหมายในประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญา (10) พัฒนาความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาคและระหว่างประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

จากการพัฒนาในด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อทรัพยากรโลกเป็นอย่างมาก เมื่อปี 2543 ประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวม 189 ประเทศ รวมตัวกันในการประชุมองค์การสหประชาชาติ ที่มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา และเห็นพ้องต้องกันในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาทั้งในระดับชาติ และระดับสากลที่ทุกประเทศจะดำเนินการร่วมกันให้ได้ภายในปี 2558 โดยเป้าหมายดังกล่าวเรียกว่า

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ Millennium Development Goals (MDGs) อันประกอบด้วย 8 เป้าหมายหลัก คือ (1) ขจัดความยากจนและความหิวโหย (2) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (3) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและบทบาทสตรี (4) ลดอัตราการตายของเด็ก (5) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (6) ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ (7) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ (8) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

ตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษทั้ง 8 ข้อดังกล่าว ได้สิ้นสุดลง โดยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในหลายประเทศ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาองค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งใช้เป็นทิศทางทางการพัฒนาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย คือ (1) ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่ (2) ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน (3) ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาวะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ (4) ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน (5) บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน (6) ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับ การจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน (7) ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน (8) ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพ การมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน (9) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม (10) ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ (11) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน (12) ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (13) ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (14) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน (15) พิทักษ์ บูรณะ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียมลพิษทางชีวภาพ (16) ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปึกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ (17) เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ.2558 - 2573 (Sendai framework for disaster Risk Reduction 2015) เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติของโลก ในระยะ 15 ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - 2573 ซึ่งประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติจำนวน 187 ประเทศได้ร่วมให้การรับรองในการประชุมสหประชาชาติระดับโลกว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 14 - 18 มีนาคม 2558 ณ เมืองเซนได ประเทศญี่ปุ่น สำหรับประเทศไทยนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 เห็นชอบให้ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกเข้าร่วมให้การรับรองกรอบเซนไดดังกล่าว ทั้งนี้ผลลัพธ์ของกรอบเซนไดนั้น มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และลดการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน และสุขภาพ ตลอดจนการสูญเสียต่อทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ กายภาพ สังคม และสภาพแวดล้อม ของบุคคล ธุรกิจ ชุมชน และประเทศอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายคือป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ และลดความเสี่ยงเดิม รวมถึงมาตรการเชิงสถาบันที่มีการบูรณาการและลดความเหลื่อมล้ำเพื่อป้องกัน และทำให้ความล่อแหลม และเปราะบางต่อภัยพิบัติน้อยลง ตลอดจนช่วยให้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญเหตุและฟื้นฟูที่ดียิ่งขึ้น อันนำไปสู่ความสามารถที่จะรับมือและฟื้นคืนกลับได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมีพันธกิจ 4 พันธกิจ คือ (1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (2) เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (3) การลงทุนในด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อให้พร้อมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายคือป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ และลดความเสี่ยงเดิม รวมถึงมาตรการเชิงสถาบันที่มีการบูรณาการและลดความเหลื่อมล้ำเพื่อป้องกัน และทำให้ความล่อแหลม และเปราะบางต่อภัยพิบัติน้อยลง ตลอดจนช่วยให้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญเหตุและฟื้นฟูที่ดียิ่งขึ้น อันนำไปสู่ความสามารถที่จะรับมือและฟื้นคืนกลับได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมีพันธกิจ 4 พันธกิจ คือ (1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (2) เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (3) การลงทุนในด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อให้พร้อมรับมือและฟื้นคืนกลับได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ว และ (4) พัฒนาศักยภาพในการเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพและซ่อมสร้างที่ดีกว่าเดิมในช่วงการบูรณะฟื้นฟูภายหลังเหตุภัยพิบัติ

ทศวรรษคนพิการแห่งอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2563 (ASEAN Decade of Persons with Disabilities 2011-2020) จากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 18 ณ กรุงจาการ์ตา ระหว่างวันที่ 7 - 8 พฤษภาคม 2554 ได้มีการยืนยันอีกครั้งหนึ่งถึงความเป็นไปได้ในการที่จะส่งเสริมให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งคนทุกกลุ่มในสังคม รวมทั้งคนพิการ สามารถมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์เต็มที่จากการรวมตัวของชาติอาเซียน ผู้นำอาเซียนยังได้เน้นถึงความสำคัญในการส่งเสริมบทบาท โอกาส และการมีส่วนร่วมของคนพิการในการพัฒนาภูมิภาค ด้วยการรับข้อริเริ่มสำหรับปฏิญญาบาห์ลีว่าด้วยการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของคนพิการในประชาคมอาเซียน รวมทั้ง การประกาศทศวรรษคนพิการแห่งอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2563 ทั้งนี้ผู้นำชาติอาเซียน ในฐานะตัวแทนของรัฐภาคีอาเซียนและประชาชนในชาติ ได้ประกาศทศวรรษคนพิการแห่งอาเซียน พ.ศ. 2554 - 2563 ให้เป็นช่วงเวลาหลักของการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านคนพิการ

แบบบูรณาการในอาเซียน และได้ยืนยันอีกครั้งหนึ่งถึงข้อผูกพันของอาเซียน ในการส่งเสริมสิทธิ และโอกาสที่เท่าเทียมของคนพิการในทุกภาคส่วนของอาเซียน โดยให้สอดคล้องกับเอกสาร ด้านคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ โดยที่ให้การเน้นถึงประเด็น หลัก 15 ประเด็นซึ่งได้ถูกกำหนดให้สอดคล้องกับเสาหลักทั้งสามของอาเซียน โดยเน้นย้ำว่าประเด็น ด้านคนพิการเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาคมทั้งสามเสาหลักของอาเซียน และเพื่อเป็นการให้ เกียรติต่อองค์กรสาขาของอาเซียน รวมทั้งกลไก และพิธีสารต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ทศวรรษคนพิการ อาเซียน จะใช้กลไกที่มีอยู่แล้วเหล่านี้ร่วมกับข้อริเริ่มอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในอาเซียน

ในการนี้ที่ประชุมยังได้รับรอง แผนการประกาศและการขับเคลื่อนทศวรรษคนพิการแห่งอาเซียน : ช่วงเวลาแห่งการส่งเสริมการพัฒนางานด้านคนพิการแบบบูรณาการในอาเซียน (Concept Note and Mobilization Plan of ASEAN Decade for Persons with Disabilities : The Thematic Years to Promote Disability Inclusive Development in ASEAN) ซึ่งเสนอโดยประเทศไทย โดยสำนักงาน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (ปัจจุบันกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ) รวมทั้งเห็นชอบการเสนอ ให้ผู้นำอาเซียนประกาศทศวรรษคนพิการแห่งอาเซียน ในการประชุมสุดยอด ผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 19 ที่จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน 2554 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย สารระ สำคัญของทศวรรษคนพิการอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2563 ประกอบด้วย 15 ประเด็น ได้แก่ (1) การตระหนักรู้และการปกป้องสิทธิ เสรีภาพของคนพิการ (2) การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย และการรวมประเด็นด้านคนพิการเข้าไว้ในกระแสหลักในการกำหนดนโยบายและแผน (3) การจ้างงาน และงานที่มีคุณค่า (4) การศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ (5) การดูแลสุขภาพและการฟื้นฟู สมรรถภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชน (6) การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมของคนพิการ (7) การดำรงชีวิต การบรรเทาความยากจน และบริการทางสังคม (8) การดำรงชีวิตอิสระและการมีส่วนร่วมในชุมชน (9) เด็กพิการ (10) สตรีพิการ (11) ผู้สูงอายุพิการ (12) การมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม นันทนาการ สันทนาการ และกีฬา (13) การเข้าถึง เทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีเครื่องช่วย ข้อมูลข่าวสาร สิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคม บริการ (14) การสร้างศักยภาพรัฐบาล องค์กรพึ่งตนเองของคนพิการ และองค์กรทางสังคมภาคพลเรือน (15) คนพิการที่อยู่ในภาวะฉุกเฉิน

2

สถิติด้านคนพิการ

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไปพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556)

สถานการณ์คนพิการในประเทศไทย

เพศชาย

1,023,521 คน

52.14%

เพศหญิง

939,604 คน

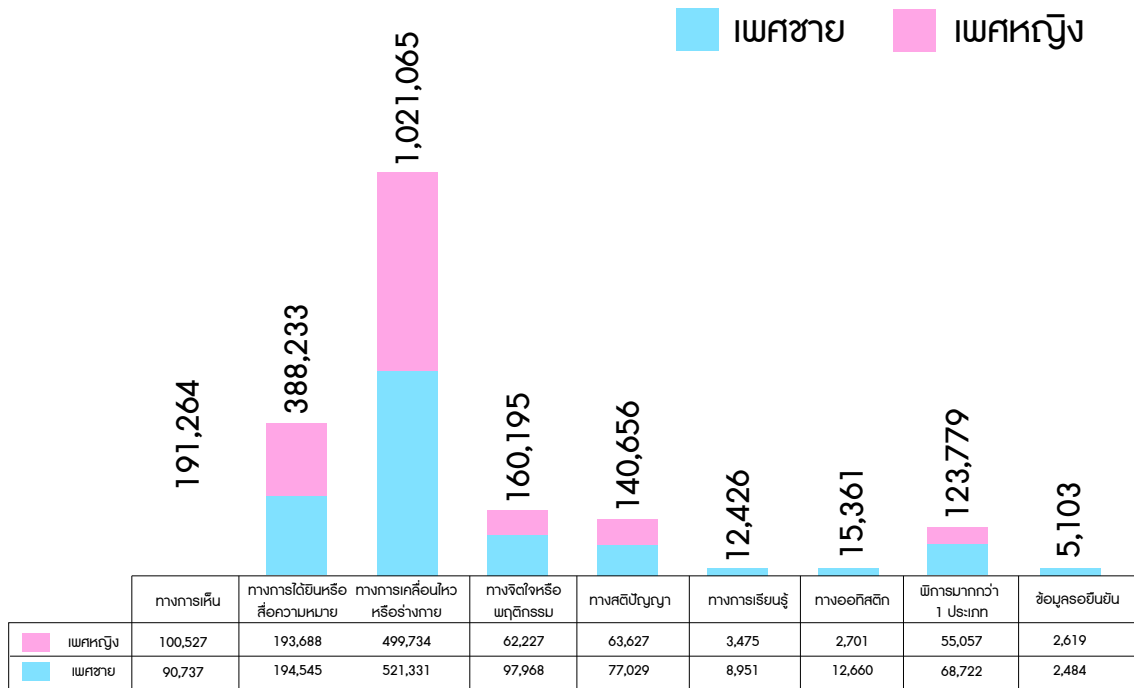
47.86%

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	824,884	40.08
2 ภาคเหนือ	452,875	22.00
3 ภาคกลาง	427,816	20.79
4 ภาคใต้	251,160	12.20
5 กรุงเทพมหานคร	94,957	4.61
ข้อมูลการยืนยัน	6,390	0.31
รวม	2,058,082	100.00

จากรายงานสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยที่จัดทำโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 พบว่ามีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั่วประเทศ จำนวน 2,058,082 คน โดยเป็นคนพิการเพศชาย จำนวน 1,074,427 คน และเพศหญิง จำนวน 983,655 คน โดยเมื่อพิจารณากระจายตัวของประชากรพิการ พบว่า อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 824,884 คน คิดเป็นร้อยละ 40.08 รองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือ มีคนพิการจำนวน 452,875 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ภาคกลาง จำนวน 427,816 คน คิดเป็นร้อยละ 20.79 ภาคใต้ จำนวน 251,160 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.20 กรุงเทพมหานคร จำนวน 94,957 คน คิดเป็นร้อยละ 4.61 และข้อมูลรอการยืนยัน จำนวน 6,390 คน คิดเป็นร้อยละ 0.31

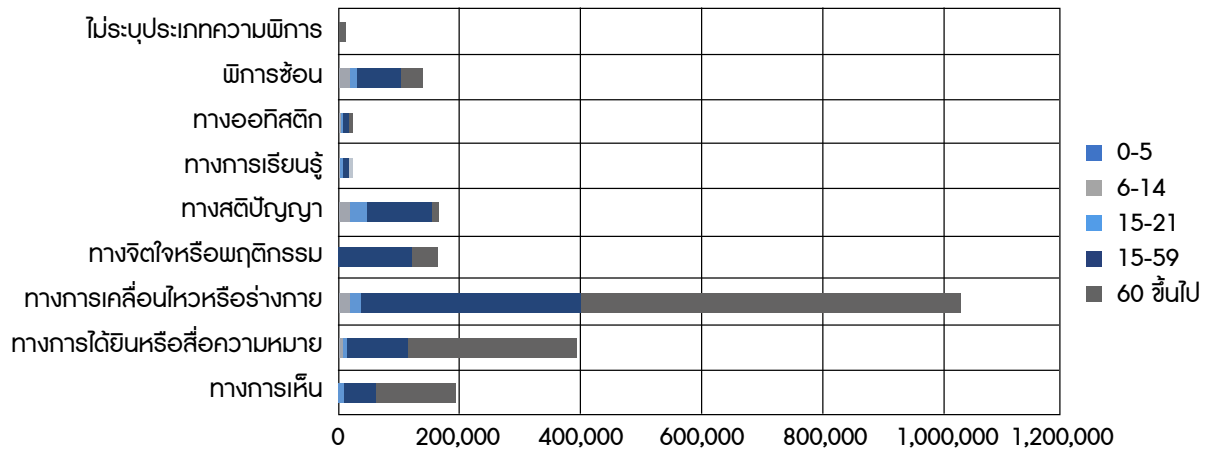

วิเคราะห์ตามประเภทความพิการ

ลำดับที่	ประเภทความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
1	ทางารเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	1,021,065	49.61
2	ทางารได้ยินหรือสื่อความหมาย	388,233	18.86
3	ทางารเห็น	191,264	9.29
4	ทางารจิตใจหรือพฤติกรรม	160,195	7.78
5	ทางสติปัญญา	140,656	6.83
6	พิการมากกว่า 1 ประเภท	123,779	6.01
7	ออกัสติก	15,361	0.75
8	ทางารเรียนรู้	12,426	0.60
9	ข้อมูลรอการยืนยัน	5,103	0.25
	รวม	2,058,082	100.00

วิเคราะห์ตามอายุและประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ	ปฐมวัย	วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยทำงาน	ผู้สูงอายุ	รวม
	0 - 5	6 - 14	15 - 21	15 - 59	60 ขึ้นไป	
ทางการเห็น	307	1,888	2,950	56,719	132,344	191,264
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	965	5,087	6,005	103,959	278,215	388,233
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	3,356	13,089	15,563	377,213	627,382	1,021,065
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	58	689	1,339	120,587	38,861	160,195
ทางสติปัญญา	3,567	19,856	23,041	106,214	11,016	140,656
ทางการเรียนรู้	60	4,500	4,382	7,306	560	12,426
ทางออทิสติก	1,227	7,764	3,963	6,301	69	15,361
พิการซ้อน	3,481	15,564	14,676	71,858	32,872	123,779
ไม่ระบุประเภทความพิการ	2	23	115	3,347	1,731	5,103
รวม	13,023	68,460	72,034	853,504	1,123,050	2,058,082

- คนพิการอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1,123,050 คน ร้อยละ 54.57 (ของจำนวนคนพิการทั้งหมด)

- คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน อายุระหว่าง 15 - 59 ปี มีจำนวน 853,504 คน ร้อยละ 41.47 (ของจำนวนคนพิการทั้งหมด)

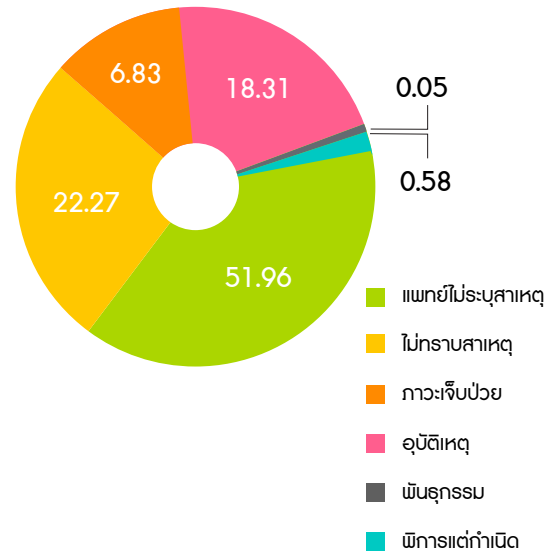
- คนพิการที่มีอายุระหว่าง 15 - 59 ปี และคนพิการวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.86 และร้อยละ 44.20 ของจำนวน คนพิการ อายุ 15 - 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

- คนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (แรกเกิด - 21 ปี) มีอัตราส่วนของคนพิการทางสติปัญญา มากที่สุด จำนวน 46,464 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 ของจำนวนคนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (แรกเกิด - 21 ปี) ทั้งหมด

วิเคราะห์ตามสาเหตุความพิการ

อันดับสาเหตุความพิการ ได้แก่

อันดับ	สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1	แพทย์ไม่ระบุสาเหตุ	1,069,298	51.96
2	ไม่ทราบสาเหตุ	458,360	22.27
3	ภาวะเจ็บป่วย	376,769	18.31
4	อุบัติเหตุ	140,521	6.83
5	พันธุกรรม	12,026	0.58
6	พิการแต่กำเนิด	1,108	0.05
	รวม	2,055,802	100.00

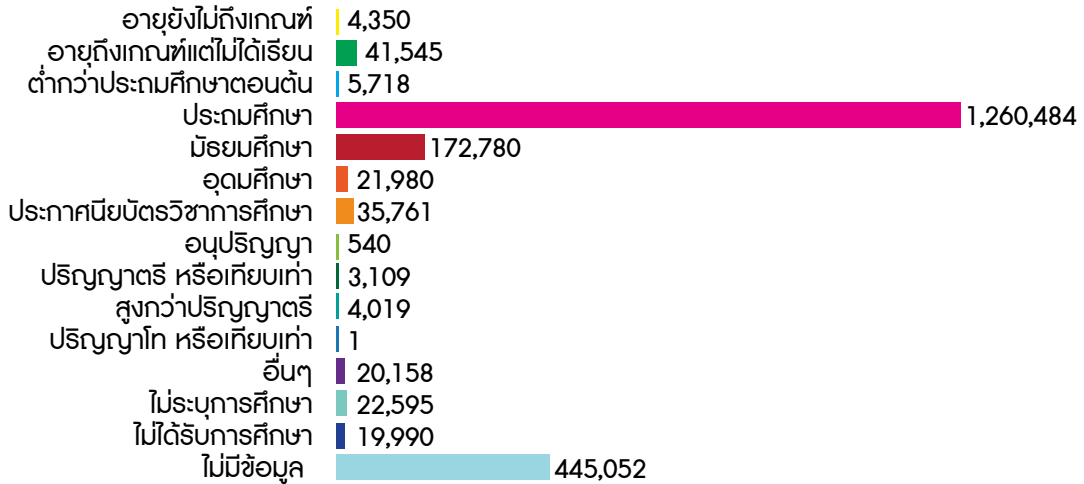
ประเภทความพิการ	ภาวะเจ็บป่วย	พันธุกรรม	พิการแต่กำเนิด	อุบัติเหตุ	ไม่ทราบสาเหตุ	แพทย์ไม่ระบุสาเหตุ	รวม
ทางการเห็น	39,711	1,982	30	7,573	32,769	109,199	191,264
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	29,568	956	98	1,917	160,858	194,836	388,233
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	258,757	3,231	232	124,603	129,884	504,358	1,021,065
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	22,468	624	18	1,489	51,588	84,008	160,195
ทางสติปัญญา	7,279	2,819	362	998	45,491	83,707	140,656
ทางการเรียนรู้	687	109	47	90	5,583	5,910	12,426
ทางออทิสติก	336	128	76	9	7,136	7,676	15,361
พิการซ้อน	17,963	2,177	245	3,842	25,051	74,501	123,779
ไม่ระบุประเภทความพิการ	0	0	0	0	0	5,103	5,103
รวม	376,769	12,026	1,108	140,521	458,360	1,069,298	2,055,802

สาเหตุความพิการ

- อันดับที่ 1 แพทย์ไม่ระบุสาเหตุความพิการ ร้อยละ 51.96
- อันดับที่ 2 ไม่ทราบสาเหตุ ร้อยละ 22.27
- อันดับที่ 3 ความเจ็บป่วย/โรคอื่นๆ ร้อยละ 18.31
- อันดับที่ 4 อุบัติเหตุ ร้อยละ 6.83
- อันดับที่ 5 กรรมพันธุ์ / พันธุกรรม ร้อยละ 0.58
- อันดับที่ 6 พิการแต่กำเนิด ร้อยละ 0.05

การศึกษาของคนพิการ

การศึกษา	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
อายุยังไม่ถึงเกณฑ์	2,454	1,896	4,350	0.21
อายุถึงเกณฑ์แต่ไม่ได้เรียน	19,222	22,323	41,545	2.02
ต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น	3,177	2,541	5,718	0.28
ประถมศึกษา	646,007	614,477	1,260,484	61.25
มัธยมศึกษา	116,347	56,433	172,780	8.40
อุดมศึกษา	12,895	9,085	21,980	1.07
ประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา	25,097	10,664	35,761	1.74
อนุปริญญา	340	200	540	0.03
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	1,845	1,264	3,109	0.15
สูงกว่าปริญญาตรี	2,498	1,521	4,019	0.20
ปริญญาโท หรือเทียบเท่า	0	1	1	0.00
อื่นๆ	12,056	8,102	20,158	0.98
ไม่ระบุการศึกษา	12,351	10,244	22,595	1.10
ไม่ได้รับการศึกษา	10,026	9,964	19,990	0.97
ไม่มีข้อมูล	210,112	234,940	445,052	21.62
รวม	1,074,427	983,655	2,058,082	100.00

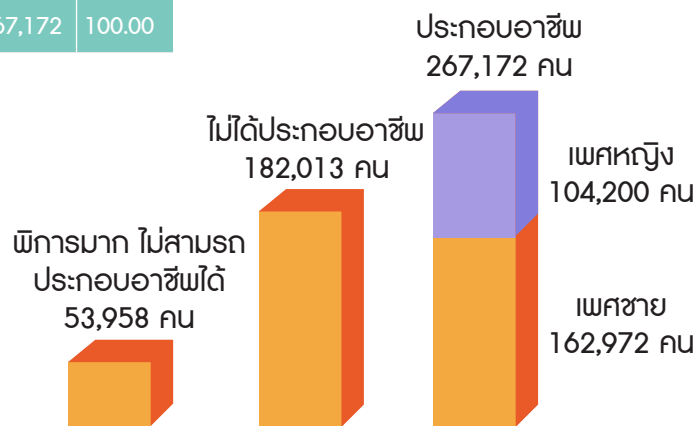
คนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 65,885 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20 (ของคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ) แบ่งเป็น

- อายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเรียน จำนวน 4,350 คน (ร้อยละ 6.60 ของคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา)
- คนพิการที่อายุถึงเกณฑ์แต่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 41,545 คน (ร้อยละ 63.06 ของคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา) และเป็นคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา 19,990 คน (ร้อยละ 0.34 ของคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา)
- คนพิการที่ได้รับการศึกษา จำนวน 1,547,145 คน คิดเป็นร้อยละ 75.17 (ของคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ) แบ่งเป็น การศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 1,260,484 คน (ร้อยละ 81.47) รองลงมาคือ มัธยมศึกษา จำนวน 172,780 คน (ร้อยละ 11.17) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ปวส. ปวท.) จำนวน 35,761 คน (ร้อยละ 2.31) นอกระบบและอื่นๆ จำนวน 20,158 คน (ร้อยละ 0.98) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4,019 คน (ร้อยละ 0.20) ระดับปริญญาตรี จำนวน 3,109 คน (ร้อยละ 0.15) และคนพิการได้รับการศึกษาระดับอนุปริญญา น้อยที่สุด จำนวน 540 คน (ร้อยละ 0.03)

แผนภูมิแสดงอาชีพคนพิการในวัยทำงาน

อันดับอาชีพคนพิการ ได้แก่

อันดับ	อาชีพ	รวม	ร้อยละ
1	เกษตรกร	112,311	42.04
2	รับจ้าง	69,161	25.89
3	ไม่ระบุอาชีพ	35,4029	13.25
4	ผู้ประกอบการส่วนตัว/ อาชีพอิสระ/ธุรกิจ	19,537	7.31
5	อื่นๆ	16,255	6.08
6	ลูกจ้าง/ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	11,145	4.17
7	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3,276	1.23
8	กิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระ/ ค้าขาย	85	0.03
รวม		267,172	100.00

คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) จำนวน 853,504 คน

1. คนพิการในวัยทำงานที่ประกอบอาชีพ 267,172 คน ร้อยละ 31.30 (ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด)
2. คนพิการในวัยทำงานที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 182,013 คน ร้อยละ 21.33 (ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด)
3. คนพิการในวัยทำงานที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (เนื่องจากพิการมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้) จำนวน 53,958 คน ร้อยละ 6.32 (ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด)
4. คนพิการที่ไม่ประสงค์ให้ข้อมูลด้านอาชีพ จำนวน 350,361 คน ร้อยละ 41.05 (ของจำนวนคนพิการวัยทำงานทั้งหมด)
5. การประกอบอาชีพของคนพิการ เกษตรกรรม ร้อยละ 42.04 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 25.89 ไม่ระบุ ร้อยละ 13.25 ประกอบกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระ ร้อยละ 7.31 อื่นๆ ร้อยละ 6.08 ลูกจ้างภาคเอกชน/พนักงานบริษัท ร้อยละ 4.17 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.23 และกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระ/ค้าขาย ร้อยละ 0.03

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559 กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งดำเนินการด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่คนพิการ การตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นได้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการปฏิบัติงานและการเสนอแนะนโยบาย จัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

(2) ศึกษา วิเคราะห์ สืบค้นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ และสถานการณ์เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ รวมทั้งจัดทำแผนงาน และติดตามประเมินผล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(3) บริหาร จัดการ และพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(4) จัดทำแผนงานการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุน และประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(6) ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ และพัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ

(7) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการกำกับดูแลศูนย์บริการคนพิการทุกประเภท

(8) ดำเนินการและส่งเสริมกิจการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ได้จัดตั้งขึ้นทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

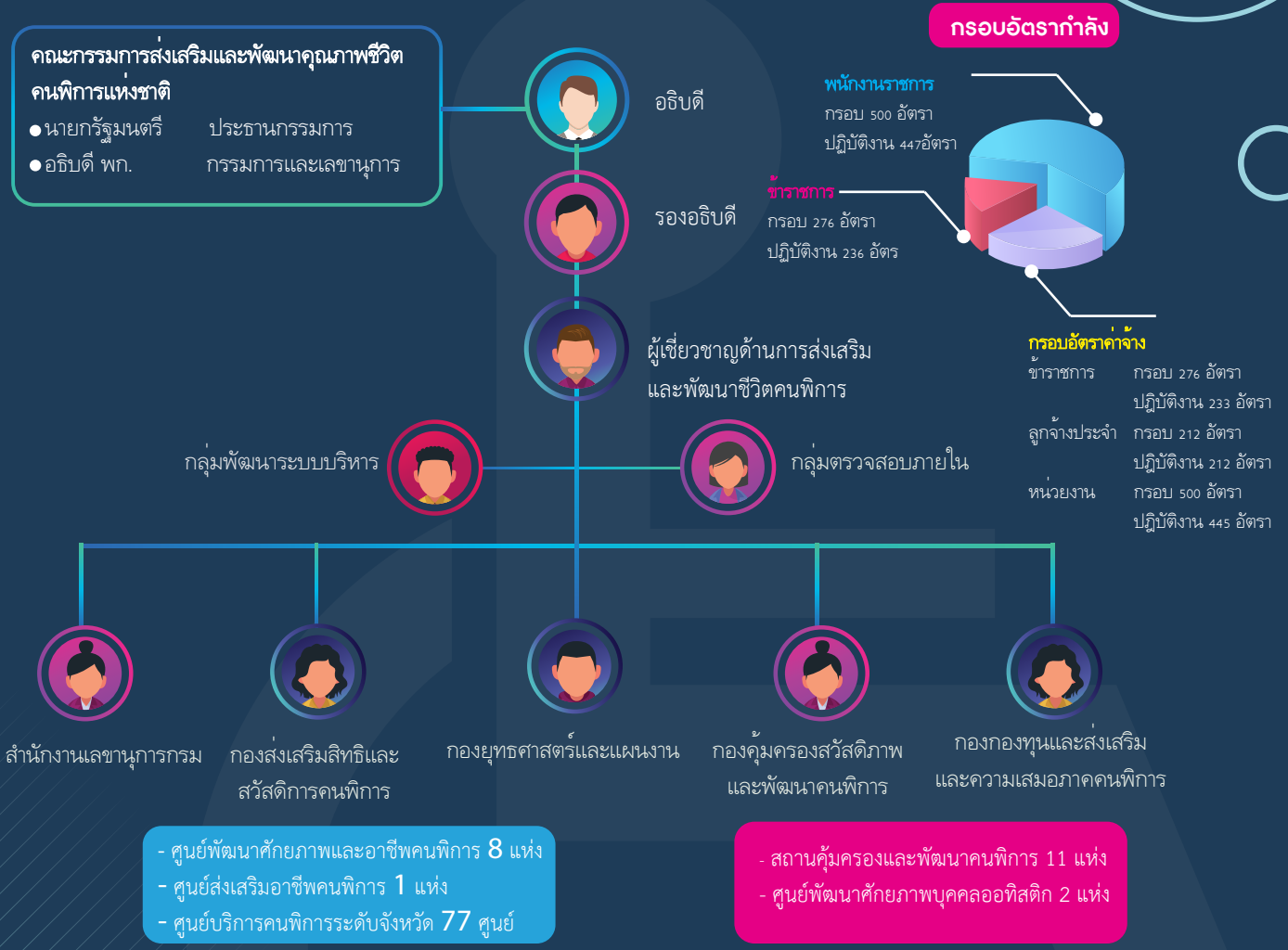
(9) ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

และจัดหาทุนความว่าต่างแก้ต่างคดีให้แก่คนพิการ

(10) ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้าง - กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4 สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ พก.

4.1 สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสของ พก.

ตารางที่ 1 ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสของ พก. ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด 5 ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
1	มีกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการที่เป็นข้อผูกพันทางกฎหมายที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิทธิและการปฏิบัติบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น และดำเนินมาตรการด้านสิทธิที่มีประสิทธิภาพ (O3)	17	267	2.84
2	กระแสการพัฒนามนุษย์ทั่วโลก ต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม และคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน (O1)	13	188	2.00
3	ผู้บริหารระดับประเทศให้ความสำคัญกับงานด้านคนพิการ และผู้นำท้องถิ่นมีความเข้าใจงานพัฒนาสังคมมากขึ้น (O2)	12	184	1.95
4	งานด้านคนพิการเป็นการดำเนินงานตามข้อกำหนดด้านกฎหมาย โดยกำหนดไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ทำให้มีโอกาสในการออกกฎหมายรองรับการดำเนินงานได้ (O4)	10	164	1.74
5	มีองค์กรด้านคนพิการระดับชาติ ครอบคลุมประเภทความพิการ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรสมาชิก (O12)	15	144	1.53

4.2 สภาพแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามของ พก.

ตารางที่ 2 ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามของ พก. ที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด 5 ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
1	สังคมยังขาดเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ และขาดความรู้ความเข้าใจประเด็นความสามารถ ศักยภาพของคนพิการ ความคาดหวังต่องานบริการคนพิการในลักษณะเป็นการสงเคราะห์มากกว่าการพัฒนา (T2)	23	267	2.90
2	หลักการงบประมาณ จัดสรรงบประมาณในการดูแลคนพิการในสถาบันไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการและสภาพเศรษฐกิจสังคม (T47)	14	144	1.53
3	ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น (T1)	12	131	1.39
4	การขับเคลื่อนงานด้านคนพิการในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ยังจำกัดอยู่ที่การดำเนินงานโดยส่วนกลางเป็นสำคัญยังไม่ครอบคลุมในมิติจังหวัด และกลุ่มจังหวัด พื้นที่ระดับท้องถิ่น รวมถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ (T3)	11	126	1.34
5	ครอบครัว ชุมชน ผนึกการให้ภาครัฐดูแลคนพิการ (ทำให้มีการทอดทิ้ง และส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์) (T6)	11	124	1.32

4.3 สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งของ พก.

ตารางที่ 3 ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งของ พก. ที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด 5 ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
1	พก.เป็นเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการสามารถขับเคลื่อนงานเชิงนโยบายยุทธศาสตร์ และระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนได้ และมีมติของคณะกรรมการเป็นส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะภาครัฐ (S1)	20	337	3.58
2	พก.มีกฎหมาย ระเบียบรองรับการดำเนินงานด้านคนพิการ เช่น พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ. 2551 พ.ร.บ.การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 เป็นต้น เอื้อให้ พก. มีทิศทางดำเนินงานที่ชัดเจน (S3)	21	330	3.51
3	ผู้บริหารระดับนโยบายมีวิสัยทัศน์ และให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ (S4)	18	296	3.14
4	มีคณะกรรมการและอนุกรรมการดำเนินงานจัดทำแผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติทั้งในระดับภูมิภาค และในกรุงเทพมหานคร โดยจะประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน (S2)	13	182	1.93
5	มีการบูรณาการและประสานความร่วมมือทั้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ทั้งที่เป็นกระทรวง กรม และภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้งในประเทศและต่างประเทศ (S5)	14	150	1.59

4.4 สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนของ พก.

ตารางที่ 4 ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนของ พก. ที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด 5 ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
1	บุคลากรในการขับเคลื่อนภารกิจยังไม่เพียงพอต่อการกิจใหม่ๆของ พก. รวมถึงขาดบุคลากรหลักทางวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสม (W21)	17	207	2.20
2	บุคลากรยังไม่มีทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์บูรณาการเชิงนโยบายที่มีระบบและมีประสิทธิภาพ (W1)	17	193	2.05
3	ระบบบริการคนพิการ ตลอดจนสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภทความพิการได้อย่างทั่วถึง (W14)	14	156	1.66
4	ระบบฐานข้อมูลคนพิการยังไม่เป็นปัจจุบันทันสมัยและการเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ครอบคลุมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ (W3)	11	125	1.33
5	ขาดการวางแผนในการพัฒนาองค์กร ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (W30)	11	115	1.22

5

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

5.1 ข้อเสนอจากคณะอนุกรรมการด้านคนพิการ สนช.

- 1) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- 2) การขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับการพัฒนากระแสหลัก
- 4) การผลักดันยุทธศาสตร์การจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act: AAA)
- 5) แนวทางการจัดบริการคนพิการทางจิตสังคมในประเทศไทย
- 6) การเตรียมการจัดทำรายงานประเทศไทย ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ
- 7) การปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

5.2 ข้อเสนอจากองค์กรด้านคนพิการ

- 1) การปรับปรุง พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ/ระเบียบต่างๆ
- 2) การนำยุทธศาสตร์ EQUAL มาใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบ
- 3) การส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิต่างๆอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 4) การพัฒนาที่ศูนย์เรียนรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ
- 5) การทบทวนปรับเปลี่ยนโครงสร้างของอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดให้มีความกระชับและทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) การผลักดันให้ พก. เป็นหน่วยประสานและบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับการพัฒนากระแสหลัก โดยยึดโยง พรบ.ส่งเสริมฯ
- 7) การบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) การนำ IT มาใช้ในการพัฒนางานและพัฒนาบุคลากรด้านคนพิการ

5.3 ข้อเสนอจากเครือข่ายสตรีพิการ

- 1) เชื่อมโยงกลไกที่มีอยู่กับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น คณะกรรมการสตรี ภายใต้กรม สค. / เป้าหมาย SDG / และกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ
- 2) ให้ความรู้เรื่องสุขอนามัยเจริญพันธุ์ ของสตรีพิการ ทุกประเภทความพิการ
- 3) สร้างความเข้าใจของสถานศึกษาที่สอนคนหูหนวก โดยใช้ครูหูหนวกสอนภาษาหม้อร่วมด้วย

4) จัดทำฐานข้อมูลคนพิการระดับพื้นที่ big data/gps เพื่อทราบข้อมูลคนพิการทั่วประเทศ และช่วยเหลือได้ทันที

5) พัฒนาล่ามภาษามือ ให้มีการใช้ภาษามืออย่างถูกต้อง และสามารถใช้ภาษามือวิชาชีพ มากกว่าล่ามภาษามือชุมชน และให้มีบริการล่ามภาษามือเพื่อความบันเทิงด้วย

6) จัดเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชับเคลื่อนการทำงานร่วมกันสม่ำเสมอ

6 ข้อเสนอแนะจากสมาชิชาเครือข่ายระดับชาติด้านคนพิการ

มติคณะกรรมการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานสมาชิชาเครือข่ายคนพิการระดับชาติ เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2561 ได้กำหนดประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดสมาชิชาเครือข่ายคนพิการระดับชาติ ประจำปี 2562 จำนวน 5 ประเด็น โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ร่วมกับสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย สมาคมคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) สมาคมเพื่อผู้บกพร่องทางจิตแห่งประเทศไทย และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอมติสมาชิชาเครือข่ายคนพิการระดับชาติ ประจำปี 2562 เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ในช่วงระหว่างปี 2563 - 2564 ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

1. คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เป็นกลไกหลักในการประสานบูรณาการ ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ทุกส่วนราชการ องค์กรคนพิการ หน่วยงานอิสระ องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมผลักดันให้เกิดยุทธศาสตร์การจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA) และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนในสังคมอย่างรอบด้าน ได้แก่ 1) ระบบขนส่งมวลชน 2) ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ 3) ระบบดิจิทัล 4) ด้านอาคารและสถานที่ 5) การอำนวยความสะดวกอย่างสมเหตุสมผลและการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ

2. ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ดำเนินการศึกษาระบบสวัสดิการที่ครอบคลุมคนพิการทุกช่วงวัย และศึกษาความเป็นไปได้ของการปรับเปลี่ยนเบี้ยความพิการในอัตราที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีรูปแบบการจ่ายเบี้ยความพิการที่เหมาะสม รวมถึงการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการ

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริม กำกับ ติดตาม เพื่อให้เด็กพิการสามารถเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาได้อย่างเสมอภาค อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีระบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาทางเลือก และให้คนพิการได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องช่วย สื่อบริการการเรียนการสอน และความช่วยเหลืออื่นใดได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งรวมถึงบริการขนส่งเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในสถานศึกษา

4. ให้กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ทบทวนแนวทางและปรับปรุงการให้บริการสาธารณสุข โดยกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเป็นหน่วย

ร่วมบริการในระบบหลักประกันสุขภาพ เพื่อให้คนพิการได้รับบริการที่มีมาตรฐานเดียวกัน และ จัดชุดสิทธิประโยชน์ที่ครอบคลุมทุกประเภทความพิการ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

5. ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียม และจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการอย่างแท้จริง

ประเด็นที่ 2 การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลด้านคนพิการ (Big Data)

ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 20 ร่วมจัดทำฐานข้อมูลคนพิการ (Big Data) บนระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) และเชื่อมโยงข้อมูลด้านคนพิการกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้สามารถทราบถึงจำนวนคนพิการ ประเภทความพิการ การเข้าถึงสิทธิในด้านต่าง ๆ ของคนพิการ อาทิ ด้านการแพทย์ การศึกษา การมีงานทำ และสวัสดิการสังคม เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน และลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล โดยควรมีการกำหนดมาตรฐาน และกลไกการเชื่อมต่อข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน

ประเด็นที่ 3 การพัฒนามาตรการคุ้มครองแรงงานคนพิการและส่งเสริมการทำงาน และอาชีพอิสระสำหรับคนพิการ

1. ให้กระทรวงแรงงาน ร่วมกับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สภาองค์กรนายจ้างฯ สภาอุตสาหกรรมฯ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเรื่องทักษะอาชีพสำหรับคนพิการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เข้าสู่มาตรฐานอาชีพ และตามความเหมาะสมตามประเภทความพิการ รวมทั้งการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ ตามกฎหมาย

2. ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ร่วมกับกระทรวงแรงงาน ส่งเสริมสนับสนุน การจัดหาช่องทางการตลาด การจัดหาทรัพยากร การสนับสนุนเงินทุน การจัดสรรบุคลากร (Coaching) และการสอนงาน (Job Coach) คนพิการ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการสามารถประกอบอาชีพอิสระ และสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน

3. ให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมด้านคนพิการ (Social Enterprises) รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการวิสาหกิจเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อคนพิการ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับคนพิการในการประกอบอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้

ประเด็นที่ 4 การยกระดับบทบาทหน้าที่ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดและทั่วไป

1. ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และองค์กรด้านคนพิการ ร่วมกันกำหนดมาตรฐานการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การสนับสนุนกลไกการเงินการคลังรวมถึงการจัดบริการ

ของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป โดยสร้างการมีส่วนร่วมของกลไกเครือข่ายในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการเข้าถึงสิทธิและบริการของคนพิการอย่างทั่วถึง

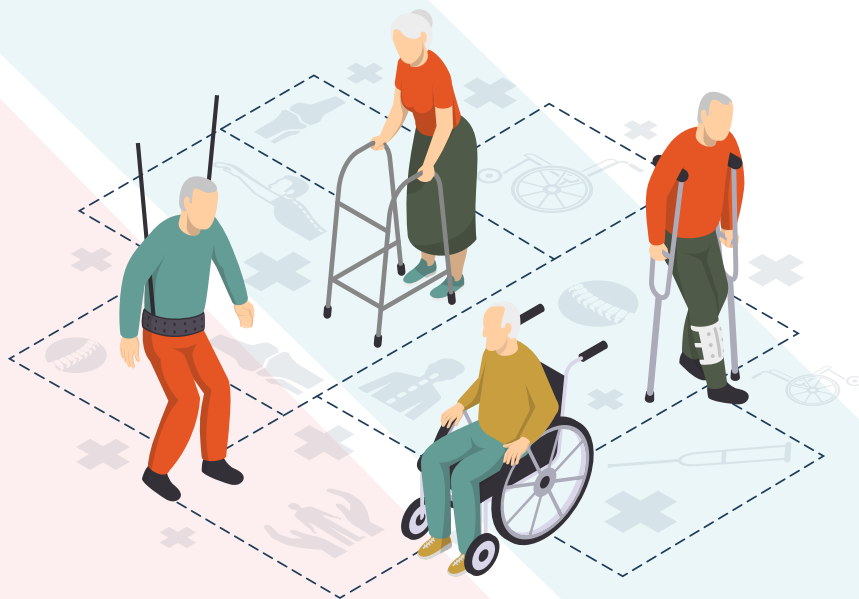
2. ให้เร่งดำเนินการเสริมพลังคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการระดับจังหวัด เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายด้านคนพิการในระดับพื้นที่ โดยปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ จังหวัดให้มีสัดส่วนเหมาะสม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

3. ให้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด เป็นหน่วยงานประสานงานระดับพื้นที่ ในการจัดบริการให้คำแนะนำ และกำกับ ติดตามการดำเนินงานด้านคนพิการในระดับพื้นที่ รวมทั้งการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ประเด็นที่ 5 การสร้างเจตคติที่ดีของสังคมที่มีต่อคนพิการ

1. หน่วยงานภาครัฐ ร่วมกับองค์กรด้านคนพิการ และภาคประชาสังคม ควรร่วมกันพัฒนาศักยภาพเพื่อเสริมพลังให้กับคนพิการ รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร และควรมีช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้สังคมได้ตระหนัก รับรู้ และเข้าใจถึงความพิการและคนพิการ และปรับทัศนคติของคนในสังคม

2. สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย องค์กรด้านคนพิการ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานอิสระ องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเร่งสร้างเจตคติที่ดีของสังคมที่มีต่อพิการและครอบครัว เพื่อเสริมสร้างให้คนในสังคม รวมทั้งคนพิการมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง และสร้างความตระหนักของผู้คนในสังคมให้เข้าใจต่อคนพิการ สลายมุมมองเชิงลบและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนพิการซึ่งนำไปสู่การเลือกปฏิบัติต่อคนพิการในสังคมให้ลดน้อยลง คนพิการได้รับการยอมรับจากครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้องในอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาคเท่าเทียม

ส่วนที่ 3

ทิศทางยุทธศาสตร์ของ
กรมส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อน
และส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ
สวัสดิการ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
สู่ระดับสากล

พันธกิจ

1. ขับเคลื่อนและบูรณาการนโยบายด้าน
การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ภายใต้องค์กรที่มีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล
2. ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ
และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ
อย่างเท่าเทียม
3. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรและเครือข่าย
ด้านคนพิการให้มีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่

1

Development

พัฒนานโยบายและการบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์
และมีธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่

2

Empowerment

เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก
อย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่

3

Participation

เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ
และเครือข่าย

ค่านิยม

มีคุณธรรม นวัตกรรมดีเด่น
เน้นทีมงาน ประสานเครือข่าย

ส่วนที่ 4

แผนปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ
ประจำปีงบประมาณ 2564

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง	โครงการสำคัญ/ กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1. พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์และมีความก้าวหน้า (Development)	1. คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากแผนงานนโยบาย การวิจัย นวัตกรรม ด้านคนพิการ อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์สูง	1. จำนวนคนพิการที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จาก แผนงานนโยบาย การวิจัย และนวัตกรรมด้านคนพิการ	1. ขับเคลื่อนและพัฒนาระบบนโยบาย แผนงาน งานวิจัย เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม	1. โครงการพัฒนาระบบขับเคลื่อนนโยบายและแผนด้านคนพิการสู่การปฏิบัติ	22,000 คน	17,589,400	
				1.1 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการสู่การปฏิบัติ	17,500 คน	8,796,200	กยพ.
				1.2 ขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ	1,000 คน	3,500,000	กยพ.
				1.3 สนับสนุนเครือข่ายคนพิการระดับชาติ	1,000 คน	1,500,000	กยพ.
				1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการและวิจัยด้านคนพิการ	500 คน	1,500,000	กยพ.
				1.5 ติดตามประเมินผลการทำงานด้าน การพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ	1,000 คน	1,000,000	กยพ.
				1.6 การขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ	1,000 คน	1,293,200	กยพ.
	2. ระบบบริหารจัดการองค์กร พก. มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ	2. จำนวนระบบบริหารจัดการด้านคนพิการที่ได้รับการพัฒนา	2. พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ พก. และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีผลสัมฤทธิ์สูงและธรรมาภิบาลเพื่อขับเคลื่อนสู่สังคมยุคดิจิทัล	2. โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์สูง	5 ระบบ	97,489,800	กยพ.

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง	โครงการสำคัญ/ กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
				2.1 ปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านคนพิการ (MA)	5 ระบบ	8,100,000	กยพ.
				2.2 พัฒนาระบบประสิทธิภาพในการบริหารราชการ	5 ระบบ	773,500	กพร.
				2.3 ส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	200 คน	496,000	สสท.
				2.4 พัฒนาศักยภาพตามเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ	200 คน	1,000,000	สสท.
				2.5 ประชาสัมพันธ์ขับเคลื่อนงานด้านคนพิการ	ร้อยละ 80	494,300	สสท.
				2.6 การบริหารจัดการด้านคนพิการ	ร้อยละ 80	86,626,000	สสท./ กยพ./ กคพ./ กสส.
2. เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเท่าเทียม (Empowerment)	1. คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ การพัฒนา ศักยภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกและ บริการ สาธารณะอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน	1. จำนวนคนพิการที่ได้รับการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ	ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการอย่างทั่วถึง สอดคล้องต่อความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท	3. โครงการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ	255,300 คน	97,848,800	
				3.1 เงินสงเคราะห์แก่และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ	6,500 คน	19,500,000	กสส.
				3.2 ค่ากายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ	1,263 คน	11,361,000	กสส.

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง	โครงการสำคัญ/ กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
				3.3 ส่งเสริมการดำเนินงานการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการ	76 ศูนย์	27,287,800	กคส.
				3.4 การจัดบริการคำปรึกษา	4,500 คน	5,000,000	กคส.
				3.5 สนับสนุนการจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ	ผู้ช่วย คนพิการ 210 คน	23,700,000	กคส.
				3.6 การจัดสวัสดิการคนพิการระดับชุมชน (กรุงเทพมหานคร)	100 คน	2,000,000	กคส.
				3.7 ส่งเสริมการมีบัตรประจำตัวคนพิการ	50,000 คน	9,000,000	กยพ.
		2. จำนวนคนพิการที่ ได้รับการพัฒนาศึกษา และส่งเสริมอาชีพ	พัฒนาศึกษา อาชีพ และการมีงานทำเพื่อให้ คนพิการมีรายได้สามารถ เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัว อย่างพอเพียง	4. โครงการส่งเสริม ศึกษาและพัฒนาอาชีพ คนพิการ	22,000 คน	57,985,500	
				4.1 การส่งเสริมศักยภาพ ด้านอาชีพในชุมชน	20,900 คน	12,869,100	กคส.
				4.2 การส่งเสริมศักยภาพ ด้านอาชีพในศูนย์พัฒนา ศึกษาและอาชีพคนพิการ	600 คน	28,754,600	กคส.
				4.3 งบลงทุน ศพอ.	หน่วยงาน 9 แห่ง	14,011,800	กคพ.
				4.4 การพัฒนาศึกษา สตรีพิการ	500 คน	2,350,000	กยพ.

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง	โครงการสำคัญ/ กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		3. จำนวนคนพิการที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ และพัฒนา	ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพและจัดระบบ สวัสดิการให้กับคนพิการ	5. โครงการคุ้มครอง สวัสดิภาพคนพิการ	6,000 คน	195,598,500	
				5.1 บริการสวัสดิการสังคม ในสถาบันแก่คนพิการและ บุคคลออทิสติก	4,320 คน	121,776,800	กคพ.
				5.2 บริการสวัสดิการ สังคมในสถาบันแก่ผู้ป่วย จิตเวชรองรับ พ.ร.บ. สุขภาพจิต พ.ศ. 2551	1,080 คน	27,656,100	กคพ.
				5.3 ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม การฝึกอาชีพ	600 คน	12,702,000	กคส.
				5.4 ยกระดับคุณภาพ การจัดบริการสำหรับ คนพิการ	หน่วยงาน 13 แห่ง	33,463,600	กคพ.
		4. จำนวนคนพิการที่เข้าถึง สถานแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณะ ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต	ส่งเสริมและผลักดันให้ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน อปท. และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง จัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการสาธารณะ ที่คนพิการเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ได้	6. โครงการส่งเสริมการจัด สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ	30,000 คน	61,685,100	
				6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการ ปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่ อาศัยสำหรับคนพิการ	2,500 หลัง	50,000,000	กคส.
				6.2 ส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ และทุกคนในสังคม	25,500 คน	7,685,100	กคส./ กยผ.

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง	โครงการสำคัญ/ กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
3. สร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย (Participation)	องค์กรด้านคนพิการ ผู้นำคนพิการ และเครือข่ายทุกระดับมีศักยภาพและความเข้มแข็ง เป็นสากล และทันสมัย	จำนวนองค์กรด้านคนพิการ และเครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างความรู้เชิง	1. พัฒนาศักยภาพองค์กรด้านคนพิการ แก่นำคนพิการและเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการงานด้านคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	6.3 การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้นวัตกรรม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ คนพิการ 7. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย	2,000 คน	4,000,000	กยผ.
				7.1 ส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ	570 องค์กร/ 64,700 คน	34,755,000	
				7.2 รับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการ	330 องค์กร	4,076,800	กสศ.
				7.3 สนับสนุนองค์กรด้านคนพิการที่ได้รับรองมาตรฐาน	70 องค์กร	2,250,000	กสศ.
				7.4 สนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครฯ	170 องค์กร 8,500 คน	5,100,000	กสศ.
				7.5 การดำเนินงานด้านคนพิการตามแผนประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	7,700 คน	11,366,000	กสศ.
			2. สร้างและบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศ ระดับอนุภูมิภาค และระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาศักยภาพชีวิตคนพิการ		100 คน	2,595,200	กยผ.

ยุทธศาสตร์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทาง	โครงการสำคัญ/ กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
				7.6 พัฒนาศักยภาพความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการพัฒนาคุณภาพคนพิการ	50 คน	367,000	กยผ.
				7.7 สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก	1 แห่ง	8,000,000	กยผ.
				7.8 งานวันคนพิการสากล	30 องค์การ	1,000,000	กยผ.

ส่วนที่ 5

การขับเคลื่อน
แผนไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติราชการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ 2564 เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล และที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดปัจจัยความสำเร็จและกระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน และการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. ส่งเสริมการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
3. มีการเชื่อมโยงความสำเร็จของการปฏิบัติงานกับการบริหารงานบุคคลอย่างชัดเจน
4. บริหารจัดการโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมและยึดหลักธรรมาภิบาล

กระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติ

1. สื่อสารทิศทางองค์กรทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้นการพัฒนา และเป้าหมาย การให้บริการหน่วยงานให้บุคลากรทุกระดับรับรู้และเข้าใจตรงกันอย่างทั่วถึง
2. จัดโครงสร้าง กระบวนการทำงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบ พร้อมกำหนดบทบาท ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจุบันและเป้าหมายตามนโยบาย เพื่อกำหนดกลยุทธ์และจัดทำ แผนปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายตามวัตถุประสงค์
4. ดำเนินงาน กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด
5. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยติดตามความก้าวหน้าประจำปี การประเมินผลระยะครึ่งปี และการประเมินผลเมื่อสิ้นสุด ปีงบประมาณ

กลุ่มแผนงานและงบประมาณ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

255 อาคาร 60 ปี กรมประชาสงเคราะห์ ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 02-354-3388 ต่อ 303 , 304 โทรสาร : 02-354-5026

E-mail : webmaster@dep.go.th Website : www.dep.go.th